

Innst. O. nr. 5

(2002-2003)

Innstilling til Odelstinget fra kommunalkomiteen

Ot.prp. nr. 111 (2001-2002)

Innstilling fra kommunalkomiteen om lov om endring i lov 14. august 1918 nr. 1 om forandring av rikets inndelingsnavn (innføring av tospråklig navn på Finnmark fylke, norsk og samisk)

Til Odelstinget

SAMMENDRAG

Arbeids- og administrasjonsdepartementet legger i proposisjonen frem forslag om å endre det offisielle navnet på Finnmark fylke til Finnmark eller Finnmárku. Dette vil innebære at fylkesnavnet blir tospråklig (norsk og samisk). Forslaget gjør det nødvendig med endring i lov 14. august nr. 1 om forandring av rikets inndelingsnavn (inndelingsnavneloven) § 2 nr. 2 XIX og av Grunnloven § 58 tredje ledd om Stortingets fylkesvise mandatfordeling. I denne omgang er det kun aktuelt å foreslå endring av inndelingsnavneloven. Et høringsnotat om lovendringsforslaget var høsten 2001 ute til høring hos kommunene i Finnmark, Sametinget og andre berørte instanser. Departementets forslag til lovendring er basert på dette høringsnotatet og på de innkomne uttalelser fra høringsinstansene.

Hovedinntrykket ved høringsrunden er bred støtte til forslaget om tospråklig fylkesnavn for Finnmark fylke. Kun en av høringsinstansene - Vardø kommune - går inn for at det norske navnet skal beholdes som eneste navn.

I proposisjonen vises det til at ved kgl. resolusjon har Regjeringen med hjemmel i kommuneloven § 3-3 til nå besluttet å gi fem av kommunene i forvaltningsområdet for samisk språk dobbeltspråklige kommunenavn.

Norges internasjonale forpliktelser, Grunnloven § 110a, Stortingets vedtakelse av sameloven og opp-

rettelse av Sametinget er alle signal om nasjonale myndigheters vilje til likestilling av samisk og norsk språk og bevaring av etnisk identitet. Departementet har derfor sett det som naturlig at samisk og norsk språk likestilles i den kommunale, fylkeskommunale og statlige forvaltning. Det kulturvern som ligger i bruk av samiske betegnelser er viktig når det gjelder å hevde samisk språk og bevare etnisk identitet. Tospråklige kommunenavn og fylkesnavn i områder der samisk språk og kultur står sterkt, vil være av betydning i denne sammenheng.

Finnmark fylke har samisk særpreg, og samisk språk og kultur er fremtredende. Størstedelen av forvaltningsområdet for samisk språk hjemlet i sameloven ligger i Finnmark fylke. Forvaltningsområdet dekker fem av fylkets 19 kommuner.

Departementet er på denne bakgrunn kommet til at Finnmark bør gis tospråklig norsk og samisk fylkesnavn.

Enkelte av høringsinstansene har pekt på at fylkesnavnet - i tillegg til norsk og samisk - også bør få en kvensk/finsk form. Departementet er enig i at det generelt er viktig å fremme bruken av kvenske/finske stedsnavn i offentlige sammenhenger, men finner ikke nå å ville fremme forslag om å innarbeide den kvenske navneformen i det offisielle fylkesnavnet. Noe slikt initiativ er heller ikke tatt fra de regionale myndigheters side. Så langt er heller ikke noen av kommunene i Finnmark gitt offisielt navn som inneholder den kvenske/finske navneformen.

Når det gjelder spørsmålet om dobbeltspråklig eller tospråklig fylkesnavn, har departementet i sitt endelige forslag lagt avgjørende vekt på de samstemmige innvendinger mot forslaget om et sammensatt enhetlig fylkesnavn som i høringsrunden har kommet fra språkfaglig hold. Dette innebærer at det nå fremmes forslag om tospråklig navn på Finnmark fylke;

den norske navneformen og den samiske navneformen: Finnmark eller Finnmarku.

Navneformene er likestilte. I offisiell skriftlig og muntlig kommunikasjon skal den norske navneformen tas med der det norske språk brukes, mens den samiske navneformen skal tas med der det samiske språk brukes. Ved offentlig skilting, i logoer og på offentlige organers brevpapir mv., skal derimot begge navneformer brukes.

I beslutningen om dobbeltspråklig kommunenavn er den samiske del av navnet plassert først. Det har ikke ligget noen prinsipiell vurdering til grunn for valget av rekkefølge. Fylkestinget har gått inn for å plassere den norske formen først. Departementet er enig i at dette bør legges til grunn ved fastsetting av fylkesnavnet. Forholdet mellom samisk og norsk språk er ikke så sterkt i favør av det samiske når en ser fylket under ett sammenlignet med situasjonen i forvaltningsområdet for samisk.

Regjeringen legger til grunn at en bør etablere mest mulig lik praksis når det gjelder etablering av de offisielle administrative inndelingsnavn på kommuner og fylker. Dersom Stortinget slutter seg til forslaget om det tospråklige fylkesnavn på Finnmark, vil Regjeringen derfor overveie å endre de dobbeltspråklige kommunenavn i samsvar med den løsning som velges for fylkene etter inndelingsnavneloven. I samsvar med kommunelovens bestemmelser vil de berørte kommunene få uttale seg om dette på forhånd.

Lovendringen vil ikke medføre nevneverdige kostnader eller administrativt merarbeid for forvaltningen eller for samfunnet ellers.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sigvald Oppebøen Hansen, Reidar Sandal, Karl Eirik Schjøtt-Pedersen og Signe Øye, fra Høyre, Peter Gitmark, Hans Kristian Hogsnes og Gunn Marit Helgesen, fra Sosialistisk Venstreparti, Helge Bjørnsen og Heikki Holmås, fra Kristelig Folkeparti, Anita Apelthun Sæle og

Ivar Østberg, og fra Senterpartiet lederen Magnhild Meltveit Kleppa, støtter Regjeringens forslag om å gi Finnmark et tospråklig norsk og samisk fylkesnavn. Dette innebærer at fylket får to likestilte navn; Finnmark og Finnmarku. Flertallet vil fremheve det symbolsk viktige hva gjelder bruk av samisk navn på områder som i stor grad er befolket av samer. Videre vil flertallet påpeke at bruk av samiske betegnelser også er viktig for å hevde samisk språk og bevare etnisk identitet.

Flertallet mener at man bør etablere en mest mulig lik praksis når det gjelder etablering av de offisielle administrative inndelingsnavn på kommuner og fylker. Flertallet mener derfor det er naturlig at Regjeringen forbereder endring av de dobbeltspråklige kommunenavn i samsvar med den løsning som velges for fylkene etter inndelingsnavneloven.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Torbjørn Andersen og Per Sandberg, går imot Regjeringens forslag.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Odelstinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endring i lov 14. august 1918 nr. 1 om forandring av rikets inndelingsnavn (innføring av tospråklig navn på Finnmark fylke, norsk og samisk)

I

I lov 14. august 1918 nr. 1 om forandring av rikets inndelingsnavn gjøres følgende endring:

§ 2 nr. 2 XIX skal lyde:

Finnmark eller Finnmarku

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

Oslo, i kommunalkomiteen, den 24. oktober 2002

Magnhild Meltveit Kleppa
leder

Ivar Østberg
ordfører

Hans Kristian Hogsnes
sekretær